

OPVOEDEN IS GRENZEN STELLEN

Kids

OPVOEDEN IS GRENZEN STELLEN

©2016. Dit is een uitgave van het Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs (KGJO) – Gereformeerde Gemeenten. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

COLOFON:

Redactie: E.J. van Woudenberg-Steenstra

Tekst: M. de Braal - Prins

Contact:

Deputaatschap KGJO

Houttuinlaan 7

3447 GM Woerden

T: (0348) 489968

E: coördinator@kgjo.nl

OPENING

Zingen: Psalm 78: 1, 2, 3 en 4, Psalm 81: 9 en 13, Psalm 143: 10, berijmde Tien Geboden

Lezen: Deuteronomium 6: 1-7

Bidden: Vraag eventueel om concrete gebedspunten van deelnemers

Bezinning bij het Bijbelgedeelte

Voordat de Israëlieten de grens van Kanaän overgaan, geeft de Heere heel duidelijk de grenzen aan waarbinnen het volk mag en moet leven. Dat is niet de eerste keer dat God dat doet. Al in het allereerste begin van de Bijbel lezen we dat God ons het voorbeeld van grenzen stellen geeft.

- God scheidt een tuin en Adam moet zorgen dat die tuin bewaard wordt.
- God geeft bomen en een gebod om van één boom niet te eten.
- God stelt een grens als Adam en Eva wel eten van de verboden boom.
- God stelt een grens aan Kain – hij moet weg nadat hij Abel heeft gedood.
- God stelt een grens aan de mensen in de tijd van Noach – 120 jaar.

In deze voorbeelden staan zowel een grens als een consequentie voor het geval dat de grens overschreden wordt. Zegen op het blijven binnen de aangegeven grenzen en de vloek wanneer je de grens overschrijdt.

Vragen bij het Bijbelgedeelte

1. Zou je zelf dit Bijbelgedeelte gekozen hebben als inleiding op het thema van vanavond?
2. Hoe geef je concreet invulling aan wat in vers 7 staat? Kun je voorbeelden noemen van momenten waarop je daadwerkelijk de woorden van God inscherpt?
3. Welke andere geschiedenissen in de Bijbel gaan over het stellen van grenzen?

UITWISSELING VAN ERVARINGEN

Een streep

Ik trok een streep:
tot hier,
nooit ga ik verder dan tot hier

Toen ik verderging
trok in een nieuwe streep,
en nog een streep

De zon scheen
en overal zag ik mensen.
haastig en ernstig.
En iedereen trok een streep
En iedereen ging verder.

Toon Tellegen in “Over liefde en over niets anders” Querido 1977

Herkenbaar gedicht? Deel met elkaar in welk opzicht je in de achterliggende week over je eigen grens bent gegaan in de opvoeding van de kinderen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan om de lieve vrede zaken door de vingers zien

THEORETISCH KADER

In de Bijbel, zo hebben we gezien, stelt God in Zijn opvoeding van Zijn volk, grenzen. Daarin geeft Hij christenouders een voorbeeld voor hun opvoeding.

Opvoeden = tot volwassenheid brengen. Of met de woorden van 2 Timotheüs 3:17 "Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle werk volmaaktelijk toegerust."

Als opvoeder heb je een doel voor ogen. Je rolt niet van de ene dag in de andere en ziet dan wel hoe je het vandaag root.

We hebben maar een paar jaar de tijd om de kinderen op te voeden. Daarom moeten we die tijd goed gebruiken. Met de middelen die ons ter beschikking staan zoals gebed; het geven van onvoorwaardelijke liefde; voorleven en het stellen van grenzen.

Grenzen zijn geen doel op zich, maar hekken die om onze kinderen gezet moeten worden. Het zijn de normen waarachter onze waarden schuilgaan.

Opvoeden betekent ook loslaten. Naarmate onze kinderen ouder worden, raken wij als ouders vaker buiten beeld. Ook letterlijk: het kind gaat ergens anders spelen; gaat naar school; komt tussen de middag niet meer thuis eten... We kunnen onze kinderen niet dag en nacht volgen. Daarom is het belangrijk dat de normen en waarden die wij proberen door te geven, verinnerlijken. Dat zij die als een kompas gebruiken op de momenten dat we niet in de buurt zijn om hen te corrigeren.

*"Grenzen zijn geen
doel op zich, maar
hekken die om onze
kinderen gezet moeten
worden"*

De norm voor het handelen van christenouders is Gods Woord en Wet. Kinderen moeten leren wat goed is en wat niet. Ouders leren hen dat door grenzen te stellen. De manier waarop je daar als ouders mee omgaat, is mede afhankelijk van hun leeftijd.

Het gaat dan om grenzen als de honger en dorst grens – daarmee leren kinderen wachten en wennen ze aan vaste tijdstippen voor eten en drinken. Om de dag- en nachtgrens. We gaan naar bed om te slapen en komen daar pas uit als ouders dat zeggen. Om de mijn- en dijngrens. Oftewel het leren delen. De hard- en zachtgrens in spreken, waarin kinderen leren dat schreeuwen geen zin heeft.

- Grenzen geven een kind rust en veiligheid.
- Grenzen zijn goed voor later – als je geleerd hebt met grenzen om te gaan, kun je je later er beter bij neer leggen dat de dingen anders gaan dan je wilt.
- Grenzen leren een kind om zich te onderwerpen aan gezag; (Romeinen 13:1, Jakobus 4:7 en Efeze 6:1).
- Grenzen vergroten anderzijds de vrijheid en de verantwoordelijkheid.
- Grenzen vergroten in zekere zin de bekwaamheid: je weet wat je moet doen en wat er van je verwacht wordt.

In de praktijk blijkt dat het stellen van grenzen nog niet zo eenvoudig is. Kinderen zullen de grenzen uitproberen; kunnen gefrustreerd raken; de strijd aangaan. Wanneer je als ouders grenzen stelt, moet je het kind ook weer terug roepen binnen die grenzen, als hij ze overtreedt. Benoem dan feitelijk gedrag en wijs dat gedrag af – niet het kind zelf. Wees duidelijk en consequent. Heeft het kind straf gekregen, dan is klaar echt klaar. Morgen beginnen we met een "schone" lei.

Vanaf vier jaar kun je de kinderen betrekken bij het maken van regels en afspraken. Naarmate de kinderen ouder worden, wordt ook de uitleg van het waarom van de regels belangrijker. De kinderen kunnen erover nadenken en kunnen zich de regels eigen maken.

De omgang in het stellen van grenzen heeft ook te maken met onze opvoedingsstijl.

opvoedstijl	kenmerken	voordelen	nadelen
toegeeflijk	Betrokken; weinig eisen stellen	Kinderen hebben zelfvertrouwen en zijn sociaal	Impulsieve kinderen Weinig zelfstandig veeleisend
onverschillig	Weinig betrokkenheid	Lijkt makkelijk	Negatief zelfbeeld Problemen op school
autoritair	Stellen eisen, veel controle, weinig uitleg regels, straf	Duidelijkheid; gehoorzaamheid, doen het redelijk op school	Negatief zelfbeeld, weinig initiatief, in pubertijd veel strijd
autoritatief	overleg; ouders stellen eisen, controle, openheid	Gezond zelfbeeld, verantwoordelijk	Vraagt veel van tijd en zorg ouders

In een Bijbelse opvoedstijl zijn ouders betrokken op hun kinderen. Zij moedigen zelfstandig gedrag aan, maar stellen ook redelijke eisen en grenzen. Zij overleggen met hun kinderen en controleren hun gedrag. Bij overtreding wordt het kwaad met een bij de zwaarte van het vergrijp passende straf, gestraft. Straf is niet het botvieren van de eigen frustraties en boosheid, maar het goed maken van wat in de eerste plaats ongehoorzaamheid is tegenover de Heere.

VERWERKINGSVORMEN

Casus met vragen

Sifra (bijna 2) zorgt na het eten voor veel geruis tijdens het Bijbellesen. Ze gaat in de kinderstoel staan; timmert met de lepel op tafel; kletst aan één stuk door.

1. Hoe ga je hier mee om?

Jort (3) mag alleen een spelletje op de computer doen als jij eten kookt. Vandaag regent het pijpenstelen; hij kan dus niet naar buiten. Om 10.00 uur zeurt hij de oren van je hoofd of hij op de computer mag.

1. Wat doe jij?

Stan (7) pakt herhaaldelijk en ongevraagd snoepjes uit de kast

1. Welke waarden zijn hier volgens jou in het geding en hoe stel je ze veilig?

Rachel (11) wil op woensdagmiddag met haar vriendin naar de snackbar. Iets lekkers kopen van haar zakgeld en een beetje hangen...

1. Gezellig laten gaan of verbieden? Onderbouw je keuze.

STELLINGEN

- Kinderen moeten ruimte krijgen om te groeien. Daarom stel ik zo weinig mogelijk grenzen.
- Onvoorwaardelijke liefde en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid zijn de pijlers van een christelijke opvoeding.
- Het gaat in de opvoeding niet om dwang, maar dat je het kind leert kiezen om binnen de grens te blijven.
- Straf hoort bij een Bijbelse opvoeding.

CREATIEVE VERWERKINGSVORM

Schrijf een gezinsplan voor komende maand. Welke doelen ga je stellen en hoe denk je die te bereiken, in afhankelijkheid van de Heere? Stel kleine doelen. Bijvoorbeeld: in de komende twee weken lopen de kinderen maximaal twee keer per maaltijd van tafel weg. De week daarop lopen de kinderen niet meer van tafel weg tijdens het ontbijt en lopen ze maximaal een keer van tafel tijdens het avondeten. In de vierde week lopen de kinderen tijdens het eten niet meer van tafel. Mogelijk ruggensteuntje kan zijn dat je voor het eten vraagt of alles op tafel staat. Dat voorkomt ook dat je zelf op moet staan om iets te pakken.

TERUGBLIK

- Loop de vragen en stellingen van de verwerking langs en vraag van elk groepje een korte reactie.
- Laat enkele deelnemers vertellen wat voor hen op deze bijeenkomst een eyeopener was.
- Vraag van enkele deelnemers wat zij morgen anders gaan doen.

AFSLUITER

*“Regels brengen orde aan in de chaos van ruimte, tijd en gedrag.”
(citaat van dr. W. Ter Horst)*

Opvoeden is leiding geven. In feite komt het maar op één ding aan: dat ouders en kinderen de Heere van harte liefhebben en Hem willen dienen. Waar dat ontbreekt, wordt het stellen van grenzen het aanleren van gewenst gedrag.

DANKGEBED

CONCRETE TIPS

- Bid met en voor je kinderen.
- Bedenk waarom je nee zegt of per se wilt dat je kind iets wel doet.
- Humor is een luchtige, doch effectieve grensbewaker.
- Om een ingeslepen nare gewoonte om te buigen, kan een beloningssysteem waarbij het gewenste gedrag beloond wordt, een oplossing bieden.

VERDER LEZEN

Brons-Van der Wekken, S. (2008). Ruimte door regels. Zoetermeer: Boekencentrum B.V.

Ter Horst, W. (1995). Wijs me de weg! Utrecht: Uitgeverij Kok-Kampen

Dobson, James (1991). Liefde en discipline. Kampen: Voorhoeve

Koelman, Jac. (1982). De plichten der ouders. Houten: Den Hertog